

Klasa 4 – przyroda

Data: 04.06.2020

Temat: Krajobraz antropogeniczny.

Dzień dobry moi drodzy. Przed nami kolejny temat . Dzisiaj ciąg dalszy krajobrazów. Może najpierw wyjaśnię ten dosyć trudny wyraz jaki jest w temacie lekcji.

Antropogeniczny oznacza przekształcony przez człowieka. Określenie to pochodzi z języka greckiego od słowa oznaczającego człowieka.

Krajobraz antropogeniczny to krajobraz, który powstał na skutek działalności człowieka.

1. Miejskie krajobrazy historyczne.

Do historycznych krajobrazów antropogenicznych należą krajobrazy miejskie i rolnicze ukształtowane w dawnych wiekach. Obecnie miasta się powiększają, ale często ich stare dzielnice się wyludniają. Jeżeli są cenne historycznie i architektonicznie, można je rewitalizować wielkim nakładem sił i środków, czyli dać im drugie życie. Ocalone od zniszczenia Stare Miasto w Toruniu kwitnie życiem. W odrestaurowanych historycznych budynkach znajdują się muzea, sale wystawowe, sklepy, restauracje, kawiarnie. Toruńskie Stare Miasto jest wpisane na Listę światowego dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego UNESCO (czytaj: junesko), na której znajdują się obiekty o wyjątkowej wartości kulturowej w skali całego świata.

Kalwaria Zebrzydowska

Stare Miasto w Toruniu

Na listę światowego dziedzictwa UNESCO zostało również wpisane sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej, pięknie wkomponowane w krajobraz. Otaczający je park pozostał prawie niezmienny od XVII wieku.

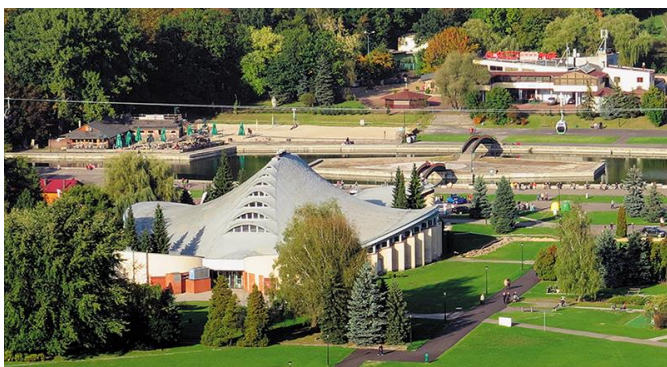
2. Krajobrazy poprzemysłowe i pogórnice.

Dawne zakłady przemysłowe dzisiaj już nieczynne, często popadają w ruinę. Warto ocalić chociaż niektóre z nich, zmieniając ich przeznaczenie z przemysłowego na kulturalne, edukacyjne, handlowe lub gastronomiczne. Trzeba przebudować całe wnętrza, pozostawiając tylko stare, zewnętrzne mury. Przykładem udanej rewitalizacji jest Muzeum Powstania Warszawskiego, które wykorzystuje budynek dawnej Elektrowni Tramwajów Miejskich w Warszawie.

Muzeum Powstania Warszawskiego

Kopalnie odkrywkowe i podziemne powodują olbrzymie zniszczenia powierzchni ziemi, np. rozległe wyrobiska, hałdy skał i odpadów pokopalnianych. Tak zdegradowanym terenom przywraca się wartości użytkowe i przyrodnicze. Hałdy są obsiewane trawą i zalesiane. W wyrobiskach, np. po wydobyciu węgla brunatnego lub kamieniołomach, tworzy się zbiorniki wodne. Budując ścieżki spacerowe i rowerowe, wytyczając szlaki turystyczne, stwarza się warunki do rekreacji i turystyki. Na takich terenach pokopalnianych powstał w Kleczewie w Wielkopolsce Park Rekreacji i Aktywności Fizycznej. Z kolei na terenach z hałdami, zapadliskami i wysypiskami powstał Park Śląski w Chorzowie. Znajdują się tam m.in. ogród zoologiczny, planetarium, skansen i stadion.

Park Śląski w Chorzowie

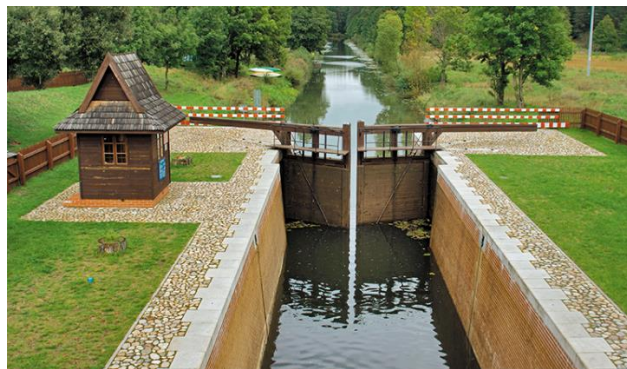
Park Rekreacji i Aktywności Fizycznej
w Kleczewie

3. Sztuczne jeziora i kanały wodne

W Polsce powstało wiele sztucznych jezior. Są zbiornikami wody pitnej, chronią przed powodzią, służą rekreacji. Zbudowane przy zaporach elektrownie produkują energię elektryczną. Połączone kanałami rzeki i jeziora były od wieków wykorzystywane do transportu. Stare XIX-wieczne kanały są dziś zabytkami techniki i atrakcją turystyczną.

Zalew Sulejowski

Kanał Augustowski

4. Inne elementy krajobrazu stworzone przez człowieka

W krajobraz wielu miejscowości wpisują się muzea etnograficzne na wolnym powietrzu, zwane **skansenami**. Na dużym terenie można w nich obejrzeć ocalone od zniszczenia drewniane domy mieszkalne, zabudowania gospodarcze, wiatraki, kapliczki. Określenie skansen jest coraz częściej stosowane do innych obiektów muzealnych, np. kolejnictwa, drogownictwa. Skanseny spełniają funkcję edukacyjną, a jednocześnie są atrakcją turystyczną. Dla turystów tworzy się też inne plenerowe atrakcje, np. zrekonstruowane osady Słowian, a nawet różne parki miniatur (z miniaturami znanych budynków) czy też parki jurajskie (z figurami dinozaurów i innych wymarłych zwierząt).

Kamienny wiadukt kolejowy jest wizytówką Lewina Kłodzkiego na Dolnym Śląsku. Jest to jeden z najładniejszych wiaduktów w tym regionie. Został oddany do użytku w 1905 r.

wiadukt kolejowy w Lewinie Kłodzkim

Praca domowa.

Zróbcie sobie w zeszycie notatkę do tematu oraz zadania w zeszycie ćwiczeń. Nie musicie wysyłać zdjęć.

Pozdrawiam, Dorota Otczyk